

Vereniging Ondernemers in Archeologie

Wat is de VOiA?

Een divers gezelschap waarvan de leden de sterke wil gemeen hebben om archeologie (in alle mogelijke vormen) te bedrijven, en dat voor eigen rekening doen. De meesten hebben een archeologische opleiding. De meesten zijn zelfstandig geworden na 1990, en daartoe genoopt door gebrek aan arbeidsplaatsen in de traditioneel-ambtelijke arbeidsmarkt. Ruim de helft van de ca. 50 in de voormalige OiA vertegenwoordigde bedrijven heeft de kritieke (kleine-)zelfstandigenperiode van 5 jaar goed doorstaan. Het verloop is de afgelopen 4 jaar gering geweest: wie afscheid nam, deed dat doorgaans omdat er een andere werkkring was gevonden. Naar schatting 60 % van het ledenbestand houdt zich full-time en grotendeels met archeologische werkzaamheden bezig; de anderen oefenen hun zelfstandig beroep part-time uit naast een vaste werkkring of zelfstandige bezigheden van ander aard. Er is een 'harde kern' van ca. 20 bedrijven waarvan er veel vanaf het begin hebben meegedaan en die regelmatig de vergaderingen bezoeken.

In de VOiA zijn, naast vele éénmensenbedrijven (ca. 30) ook grotere (opgravings-)bedrijven vertegenwoordigd met een belangrijke rol in het toekomstige archeologische bestel. Onder de kleinere bedrijven zijn er verschillende die van grote betekenis zijn voor het vak: het grootste deel van de paleo-ecologische/archeobiologische expertise is in de VOiA aanwezig, dito de restauratie- en conserveringsexpertise. Ondanks de soms aanzienlijke verschillen in omvang en taakveld is de solidariteit onder de leden tot nog toe opmerkelijk geweest - een gevolg van de onderling erkende kwaliteit en gedrevenheid en de voor deze kleine beroepswereld kenmerkende collegialiteit. De VOiA moet gebruik maken van deze sterke punten van de delen, en het geheel nog sterker maken dan de som ervan.

Positie in de toekomst

Gezien de ontwikkelingen in het archeologisch bestel valt te voorzien dat zelfstandige archeologische bedrijven daarin een steeds groter rol zullen spelen. Advies, prospectie en veldonderzoek, en het gehele natraject tot en met de presentatie, zullen gedeeltelijk of zelfs voor het overgrote deel aan bedrijven (moeten) worden toevertrouwd. Dat houdt in: kansen voor een continuë bedrijfsvoering, en in het kielzog daarvan voor betere financiële voorwaarden. Dat houdt ook in: meer verantwoordelijkheid, zowel binnen 'het veld' als ten opzichte van de maatschappij. Het houdt bovendien de belofte in van meer dynamiek, innovatie en kwaliteit. Het steeds wisselende karakter van het werk en de accumulatie van kennis en ervaring kunnen daarvoor zorgen, en het is een uitdaging om voor die verbeteringen pal te staan.

De ondernemers moeten individueel en als groep serieus worden genomen, door binnen- en buitenwacht, en zowel hun archeologisch als hun zakelijke identiteit koesteren. De VOiA en haar bestuur moeten die identiteit bewaken en uitdragen.

Wat wil de VOiA?

Uitgaande van zorg en enthousiasme voor de archeologie, en met de kwaliteit van het archeologisch onderzoek en de maatschappelijke rol van de archeologie voorop, opkomen voor de gemeenschappelijke en individuele zakelijke belangen van de leden.

Hoe wil zij dat bereiken?

De bestaande netwerkstructuur, gebaseerd op een gedeeld enthousiasme en betrokkenheid, moet worden behouden en versterkt. Het huidige, bescheiden maar effectieve activiteitenscala - regelmatige vergaderingen met een sociaal karakter, aanwezigheid op Reuwendagen, vertegenwoordiging in besluitvormingskringen - moet worden behouden, en nadrukkelijker worden benut. Nieuwe leden (de universitaire mantelorganisaties!) moeten actief worden geworven; convocaten en notulen wervend gebracht en tijdig en efficiënt verspreid; presentatiemateriaal (folder) goed geproduceerd en creatief gebruikt. Het bestuur moet voortdurend en meer dan ooit gespist zijn op ontwikkelingen binnen de archeologie - **tegenwoordig is iedere ontwikkeling ook ondernemerszaak.**

Het 'ondernemerskarakter' van de leden moet worden gestimuleerd, zonder dat dat ten koste gaat van het bestaande 'intellectuele' profiel van de meeste leden. Publiciteit (PR/Voorlichting) van en rond de VOiA moet worden gestroomlijnd en tot structurele activiteit van het bestuur worden gemaakt. Het bestuur is steeds aanwezig en doet zich steeds gelden waar sprake is van belangrijke bijeenkomsten, vergaderingen, in gremia en media waarin 'het veld' aan het woord komt.